

УДК 631.582:[631.95:33]-027.21:633-044.42

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СІВОЗМІН ТА ВПОРЯДКУВАННЯ УГІДЬ

Кушнірук Т.М., к.с.-г.н., доцент

(Подільський державний аграрно-технічний університет)

Розглянуто основні теоретичні положення сівозмін у системах землеробства. Проаналізовано суть ряду питань теорії й практики застосування сівозмін. Проведено системний аналіз теоретичного значення науково-обґрунтованих знань про розвиток і удосконалення сівозмін. Запропоновано перехід землекористування до науково-обґрунтованого співвідношення сільсько-господарських угідь в агроландшафтах та економічно обґрунтованого прибутку одержаного від їхнього використання, шляхом виведення з інтенсивного обробітку еродованих й інших малопродуктивних земель і впровадження відповідної нормативно-правової бази – пільг і компенсацій.

Для ефективного обґрунтування сівозмін і впорядкування угідь потрібно підвищити ефективність і виявлення резервів росту ефективності використання на основі врахування економічних інтересів землевласників і землекористувачів. При цьому необхідно враховувати права на землю громадян і юридичних осіб та суворо дотримуватись екологічних вимог. У сівозмінах має бути набір сільськогосподарських культур із різними біологічними особливостями, що є умовою стійкого землеробства. Правильний набір і чергування культур у сівозміні створює умови для підвищення рівня родючості ґрунту та одержання високих урожаїв сільськогосподарських культур. В районах з розвинутою ерозією ґрунтів сівозміни повинні бути ґрунтозахисними. Розробку сівозмін треба починати з визначення основного напрямку господарства, його спеціалізації, основних показників організаційно-господарського плану.

В результаті врахування всіх вимог визначена послідовність вирішення окремих питань внутрішнього впровадження сівозмін. Кількість полів в сівозміні визначається з урахуванням науково-обґрунтованого чергування культур і структури посівних площ, контурності, рельєфу, ґрунтового покриву, шляхової мережі. Поля в сівозміні проектуються з врахуванням однорідності по якості ґрунтів і крутизни схилів. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що в умовах інтенсифікації землеробства сівозміна не втрачає свого значення. У сівозмінах має бути набір сільськогосподарських культур із різними біологічними особливостями, що є умовою стійкого землеробства. Правильний набір і чергування культур у сівозміні створює умови для підвищення рівня родючості ґрунту та одержання високих урожаїв сільськогосподарських культур.

Список в літературі:

- 1.Гнаткович Д.І. Земельна реформа в Україні. Львів, 1993.С.6-21.
- 2.Гнаткович Д.І., Ступень М.Г. Земельний кадастр і реалізація земельної реформи. Львів, 1993. С.11-14.
- 3.Леонець В.О. Екологічні наслідки сучасної деградації природних і антропогенних ландшафтів та основні напрями охорони земель// Землевпорядний вісник. 1998.-№3. С.26-29.
- 4.Наукові основи землеробства: підруч. Для студ. вищих аграр. навч. закл. / І. Д. Примак, В. А. Вергунов, В. Г. Рошко [та ін.].– Біла Церква : БДАУ, 2005. – 408 с.
- 5.Ярмолюк В.І. Обґрунтування структури і системи використання вгідь // Вісник Львівського державного аграрного університету. Львів, 1998. С. 87-90.